

Krāslavas novada bāriņtiesas 2025.gada darbības pārskats

Krāslavas novada bāriņtiesa ir Krāslavas novada pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kas prioritāri nodrošina bērna vai aizgādībā esošās personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturtā daļa nosaka, ka *bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.* Pamatojoties uz minēto, Krāslavas novada bāriņtiesa (turpmāk-bāriņtiesa) sniedz Krāslavas novada pašvaldībai pārskatu par bāriņtiesas darbu 2025.gadā.

Šajā pārskatā ir apkopota bāriņtiesas darbība par 2025.gadu, iekļaujot galvenos darbības rādītājus, sasniegumus un nākotnes plānus.

Bāriņtiesas sastāvā uz 2025.gada 31.decembri bija bāriņtiesas priekšsēdētājs un 8 bāriņtiesas locekļi. Bāriņtiesas lietvedību kārtō divi sekretāri.

Bāriņtiesas darbinieki regulāri pilnveido savas profesionālās zināšanas, apmeklējot apmācības, seminārus un konferences.

KRĀSLAVAS NOVADA BĀRIŅTIESAS DARBINIEKI IZGLĪTĪBA

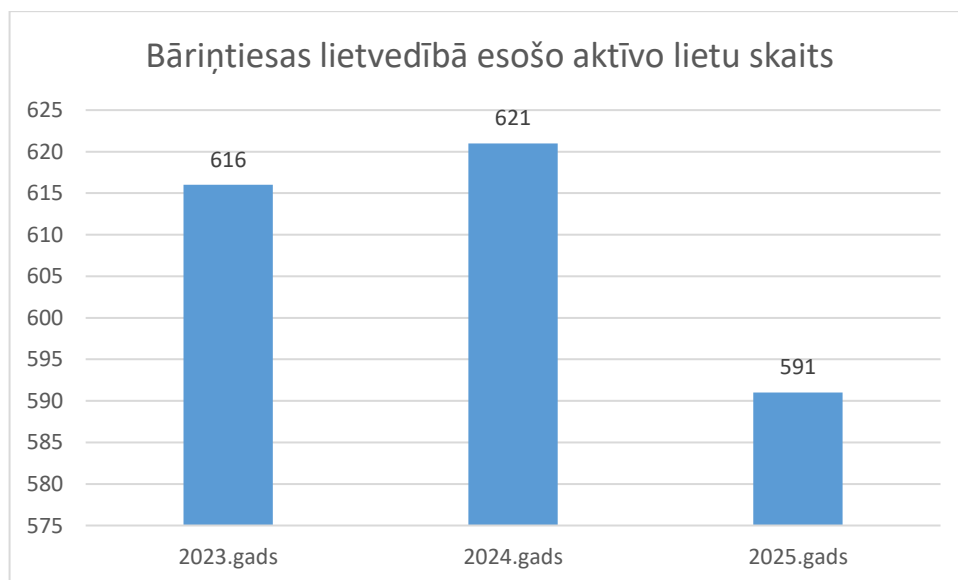
Amats/ izglītība	Maģistrs specialitāte	Bakalaurs/augstākā izglītība Specialitāte	Gads, kurā apgūti pamatapmācības kursi
Priekšsēdētājs	Profesionālā maģistra diploms sabiedrības pārvaldē ar iestāžu vadītāja kvalifikāciju (2009.gads)	Skolotāja diploms (2001.gads)	2018.gads
Locekļi		Augstākās profesionālās izglītības diploms (jurista kvalifikācija tiesību zinātnēs) (2003.gads)	2009.gads
	1991.gada skolotāja diploms pielīdzināts profesionālā	Skolotāja diploms (1991.gads)	1997.gads

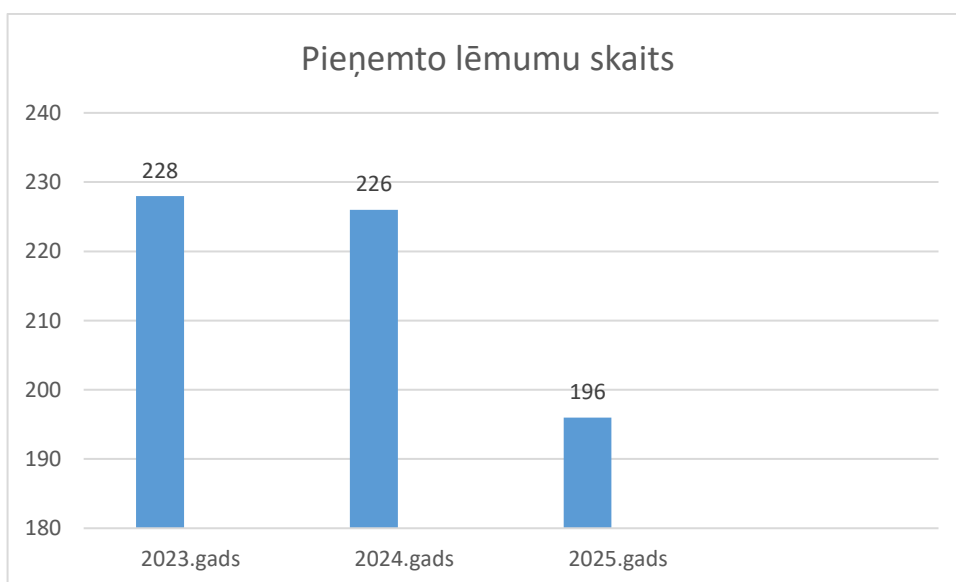
	maģistra grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai	Augstākās profesionālās izglītības diploms (jurista kvalifikācija) (2004.gads)	
		Profesionālās austākās izglītības diploms (profesionālā bakalaura grāds sociālajā darbā) (2004.gads)	2009.gads
	1987.gada skolotāja diploms pielīdzināts profesionālā maģistra grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai	Skolotāja diploms (1987.gads)	2009.gads
		Augstākās profesionālās izglītības jurista diploms (2003.gads)	2022.gads
	Maģistra grāds vēsturē (1996.gads)	Skolotāja diploms (1994.gads)	1997.gads
		Profesionālās augstākās izglītības diploms sociālajā darbā (2009.gads)	2020.gads
		Bakalaura diploms (bakalaura grāds pedagogijā) (2006.gads)	2020.gads
Sekretāres		1989.gada diploms pielīdzināts 1.līmeņa augstākajai izglītībai tiesību zinātnēs (kvalifikācija jurists)	
		Sociālo zinātņu bakalaura grāds psiholoģijā (2012. gads).	

KVANTITATĪVIE RĀDĪTĀJI

2025.gadā bāriņtiesas lietvedībā aktīvo lietu kopējais skaits-591, ierosināto lietu skaits -60.

	2023.gads	2024.gads	2025.gads
Bāriņtiesas lietvedībā esošo aktīvo lietu skaits	616	621	591
Pārskata gada laikā ierosināto lietu skaits	87	91	60
Pieņemto lēmumu skaits	228	226	196
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: nosūtītās vēstules	2532	2360	2101
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: saņemtās vēstules/iesniegumi	2230	2142	2153
Pārsūdzētie bāriņtiesas lēmumi	0	0	1

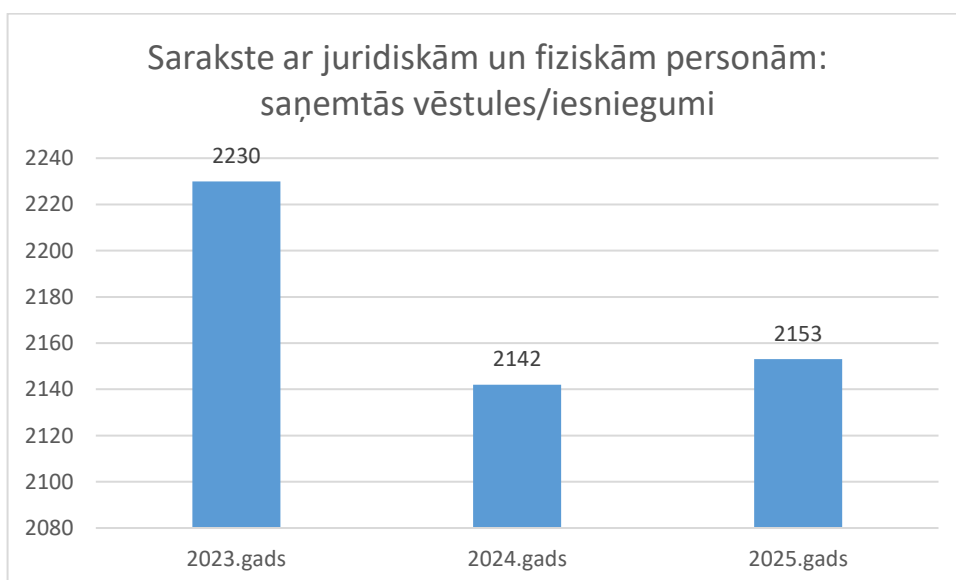
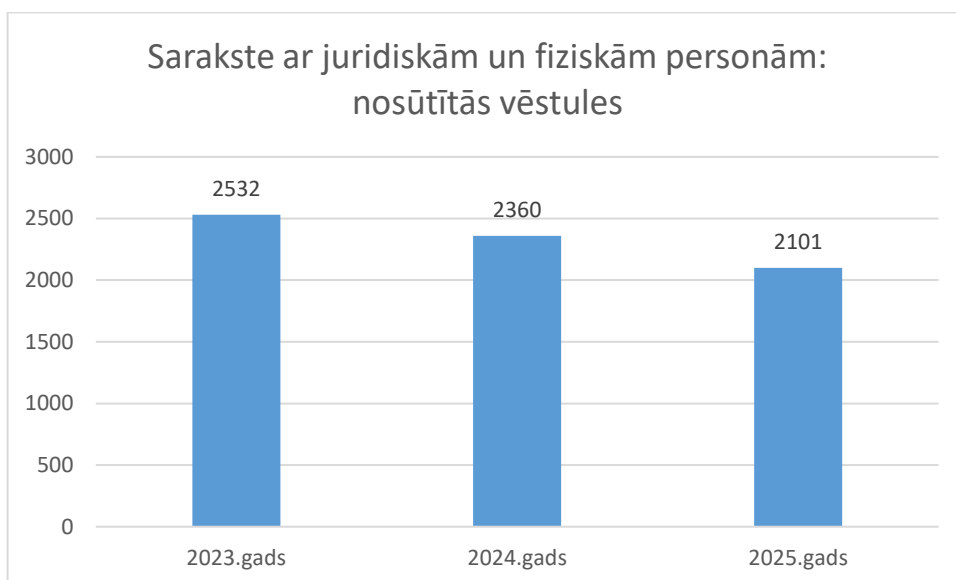

Bāriņtiesas sēdes plānotas vienu reizi nedēļā pirmdienās, nepieciešamības gadījumā, steidzamības kārtā, vēl papildus lietas tiek izskatītas citās nedēļas dienās. 2025.gadā notikušas 74 bāriņtiesas sēdes, kur tika izskatītas 187 lietas. Sēdēs piedalījušās 112 personas, tajā skaitā personu pārstāvji un institūciju pārstāvji. Pārskata gadā bāriņtiesa pieņēma 196 lēmumus.

2025.gadā Administratīvā rajona tiesā bija iesniegti trīs pieteikumi par bāriņtiesas lēmuma atcelšanu, no kuriem divi bāriņtiesas lēmumi tika atstāti spēkā, viens atcelts daļā. Pārskata gadā iesniegti divi pieteikumi par bāriņtiesas faktiskās rīcības pārsūdzību, vienā gadījumā pārsūdzība ir izbeigta un pieņemts lēmums par lietas izbeigšanu, attiecībā uz otru pieņemts bāriņtiesai nelabvēlīgs tiesas spriedums.

Lai pieņemtu motivētus lēmumus, bāriņtiesa ir veidojusi lietas, savācot dažādus materiālus: ziņas, informāciju un atzinumus, veicot apsekošanas, sarunas. Bāriņtiesa, savas kompetences ietvaros, 2025.gadā ir nosūtījusi 2101 vēstuli (tai skaitā ar pielikumiem), reģistrējusi ienākošo korespondenci – 2153.

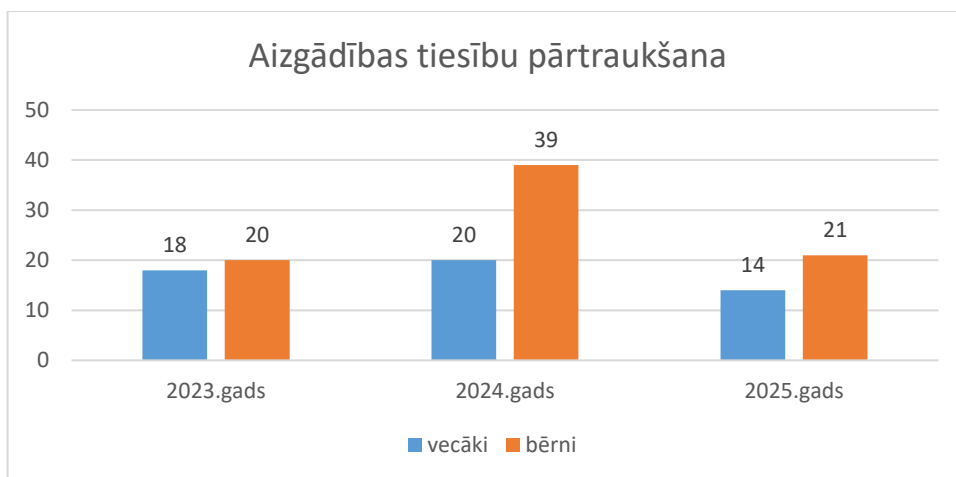
AIZGĀDĪBAS LIETAS

	2023.	2024.	2025.
PĀRTAUKTAS Vecāku skaits	18	20	14
Bērnu skaits	20	39	21
ATJAUNOTAS Vecāku skaits	9	5	6
Bērnu skaits	18	12	11

Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdēs un koleģiāli pieņem lēmumus. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmo prim daļu bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, veic riska novērtēšanu (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzīšana u.tml.), informē vecāku par sekām un uzdod viņam, sadarbībā ar Sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes. 2025.gadā 9 vecākiem (4 mātēm un 5 tēviem) bāriņtiesa bija uzdevusi sadarbībā ar sociālo dienestu novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus.

Atsevišķos gadījumos, ja bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, bāriņtiesas priekšsēdētājs vai bāriņtiesas loceklis pieņem vienpersonisku lēmumu par bērna izņemšanu no ģimenes. 2025.gadā bāriņtiesa pieņēmusi 12 lēmumus par aizgādības tiesību pārtraukšanu bērnu vecākiem, 5 no tiem bija vienpersoniskie, ar bāriņtiesas lēmumu 2025.gadā aizgādības tiesības pārtrauktas 14 vecākiem (8 mātēm un 6 tēviem) pār 21 bērnu.

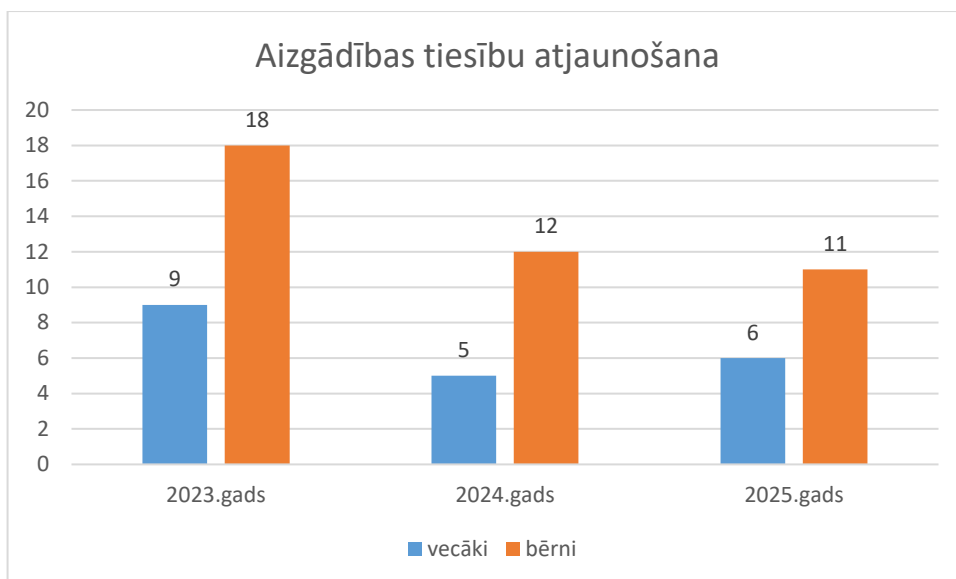
Vienpersoniskie lēmumi tiek pieņemti ar mērķi nekavējoties novērst bērna atrašanos veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 24.panta pirmās daļas 1.punktu, bāriņtiesa ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc vienpersoniska lēmuma pieņemšanas sasauc sēdi, lai lemtu par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērna vecākiem.

Kā biežākie cēloņi aizgādības tiesību pārtraukšanai jāmin izpratnes trūkums par bērnu vajadzībām, jauno vecāku zems izglītības, prasmju un iemaņu līmenis ne tikai bērnu audzināšanā, bet arī elementārajā sadzīvē, kā arī nepietiekama izpratne par problēmām, bezatbildība.

Visos gadījumos, kad tiek pārtrauktas aizgādības tiesības, bāriņtiesa par pieņemto lēmumu sniedz informāciju Sociālajam dienestam un lūdz sniegt nepieciešamo palīdzību bērna vecākiem, kā to paredz Bāriņtiesu likuma 39. panta 1. daļa un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 27. panta 5. daļa, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē. Ja bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas iemesli ir zuduši, bāriņtiesa lemj par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vecākiem, sagatavojot lietu par iespējamu bērna pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vecākiem, pārliecinās vai nepastāv apstākļi, kas pastāvēja laikā, kad vecākiem tika pārtrauktas aizgādības tiesības, pieprasa Sociālā dienesta atzinumu, noskaidro, vai nepastāv citi pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanas riski, izvērtē, vai atgriežoties ģimenē, bērnam tiks nodrošināta pilnvērtīga aprūpe, audzināšana un labvēlīga vide.

2025.gadā pārtrauktās aizgādības tiesības atjaunotas 6 vecākiem un 11 bērni atgriezti ģimenē.

Civillikuma 203.pantā noteikts, ka, ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem. Aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem, kā galējo līdzekli, piemēro tiesa. 2025.gadā ar tiesas spriedumu 9 vecākiem tika atņemtas aizgādības tiesības pār 22 bērniem.

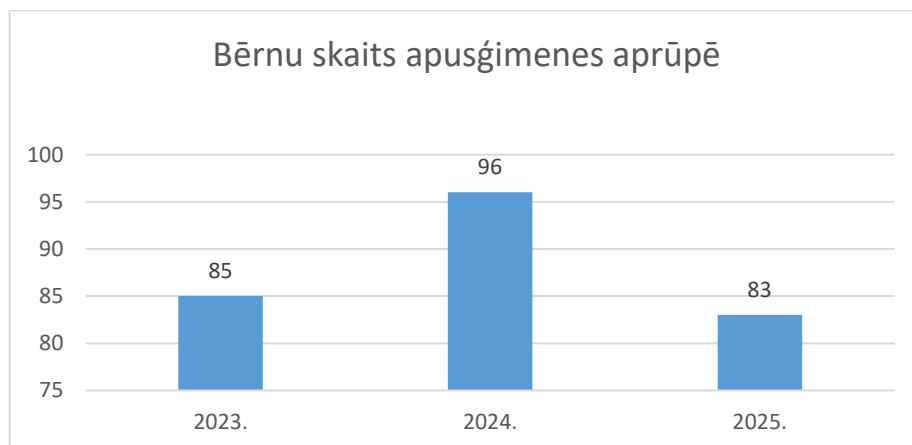
ĀRPUSĢIMENES APRŪPE

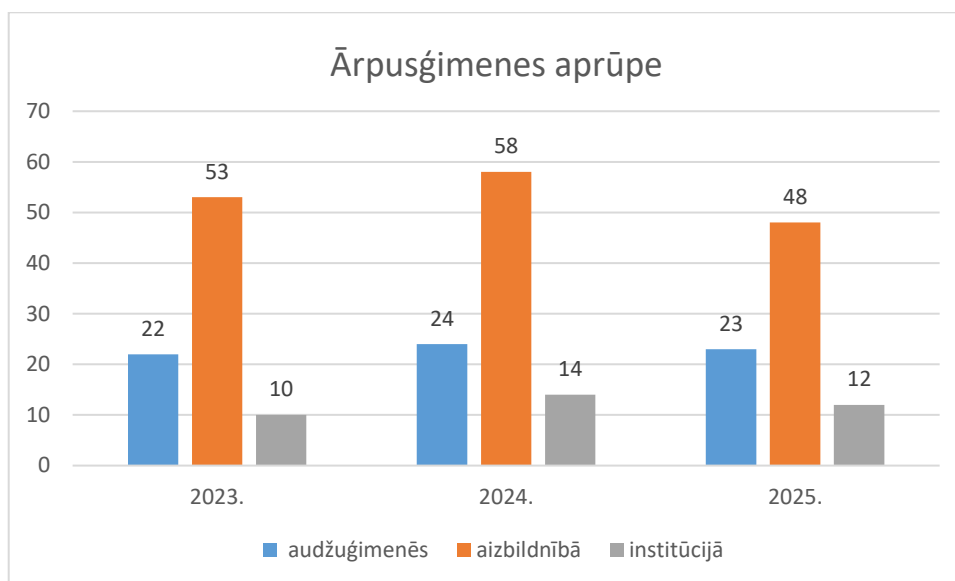
Gadījumos, kad bērns ir palicis bez vecāku gādības (bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības), bāriņtiesa lemj par ārpusģimenes aprūpes veida piemērošanu bērnam - aizbildnību, ievietošanu audžuģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

2025.gadā kopumā 23 bērniem tika nodrošināta ārpusģimenes aprūpe, no tiem 8 bērni ievietoti audžuģimenē (3 no tiem specializētajā krīzes audžuģimenē, 1- specializētajā audžuģimenē bērnam ar invaliditāti, kuram izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem), 9- nodibināta aizbildnība, 6 bērni tika ievietoti rehabilitācijas institūcijā. 12 bērniem pārskata gada laikā mainīta ārpusģimenes aprūpe, pieņemot jaunu lēmumu.

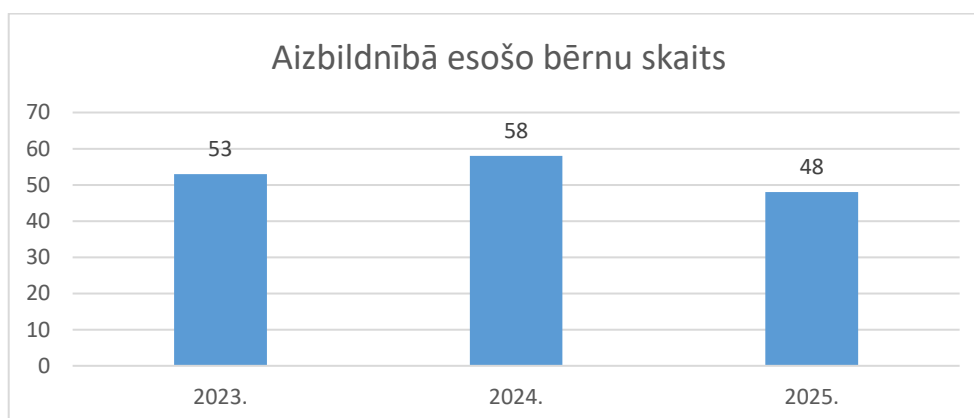
Kopā uz 2025.gada 31.decembri ārpusģimenes aprūpē atradās 83 bērni (23 – audžuģimenē, 48 – aizbildnībā, 12- ilgstošās sociālās rehabilitācijas institūcijā).

	2023.	2024.	2025.
kopā	85	96	83
audžuģimenēs	22	24	23
aizbildnībā	53	58	48
institūcijā	10	14	12

2025.gadā 23 bērniem tika nodrošināta ārpusģimenes aprūpe, 9 bērniem tika nodibināta aizbildnība.

Viens no bāriņtiesas uzdevumiem ir aizbildnības uzraudzība. Bāriņtiesa ne retāk kā vienu reizi gadā apseko aizbildņu ģimenes un aizbildnībā esošos bērnus, par ko noformē dzīves apstākļu pārbaudes aktus un sarunu protokolus, kuri glabājas aizbildnības lietās. Aizbildņi līdz katra gada 1.februārim bāriņtiesā iesniedz norēķinu par aizbildnības pārvaldību un naudas līdzekļu izlietojumu. Bāriņtiesa vismaz reizi gadā pieprasa ģimeni raksturojošu informāciju, tajā skaitā, izglītības iestādēm un ģimenes ārstiem, par to, vai aizbildnis pienācīgi rūpējas par saviem aizbilstamajiem, kas viņam jāveic saskaņā ar Civillikumā noteikto.

Par aizbildņiem visbiežāk tiek iecelti bērna radnieki vai bērnam emocionāli tuvi cilvēki. 2025.gadā ir notikušas aizbildnībā esošo bērnu dzīves apstākļu pārbaudes, veiktas sarunas ar bērniem, aizbildņiem, noskaidroti nedalītā saimniecībā dzīvojošo

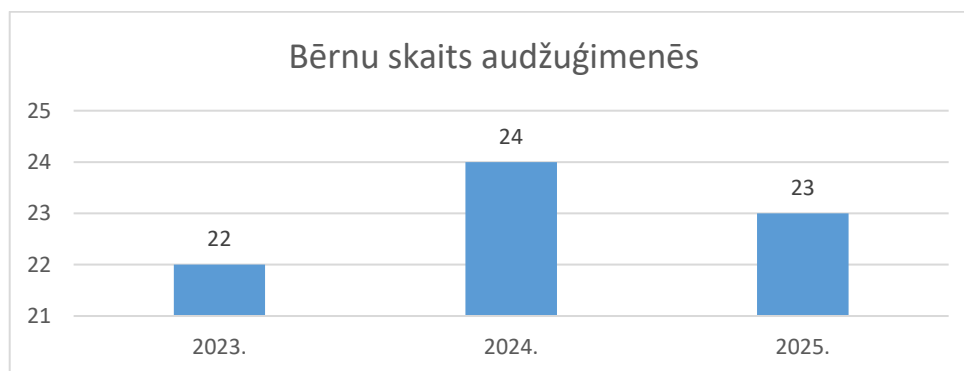
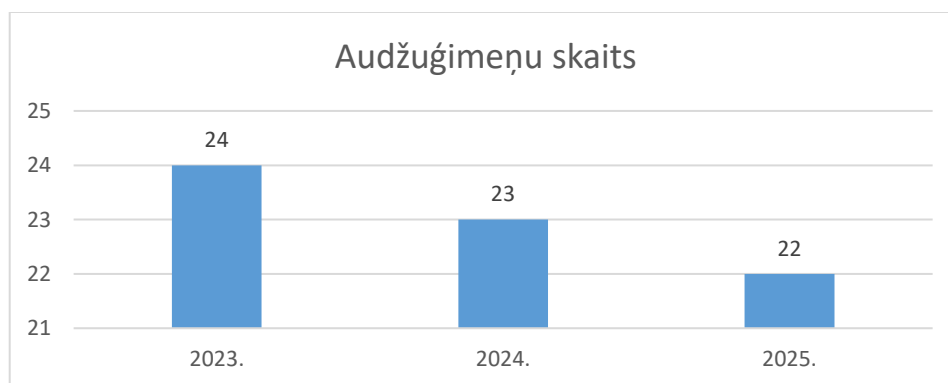
personu viedokļi, ir pieprasīti un saņemti gada norēķini par bērnu personisko un mantisko tiesību pārstāvēšanu.

2025.gadā bāriņtiesa pieņēma 2 lēmumus par bērna izņemšanu no aizbildņa aprūpes un aizbildņa atstādināšanu no pienākumu pildīšanas.

Ģimene ir labākā vide bērna attīstībai. Bāriņtiesas speciālisti aktīvi sadarbojas ar audžuģimenēm un aizbildņiem, lai novērstu bērnu nonākšanu institūcijā.

Bāriņtiesas darbs vienmēr ir bijis orientēts uz ģimeniskas vides nodrošināšanu bērniem. Lai cik sarežģīti reizēm tas nebūtu, taču bez vecāku gādības palikušiem bērniem vienmēr prioritāri tiek meklēta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē. Ja aizbildni nevar atrast, nākamais piemērojamais ārpusģimenes aprūpes veids ir audžuģimene. Tās ir personas, kuras ieguvušas audžuģimenes statusu un apguvušas speciālās apmācības kursu, ir šajā jomā zinoši, taču neaizstāj bērniem vecākus. Viņi aprūpē bērnu līdz brīdim, kamēr viņš var atgriezties savā bioloģiskajā ģimenē, tiek nodots aizbildnībā vai adoptēts. Audžuģimeņu kopējais skaits 2025.gada 31.decembrī -22, no tām 10 audžuģimenēm piešķirts specializētās audžuģimenes statuss.

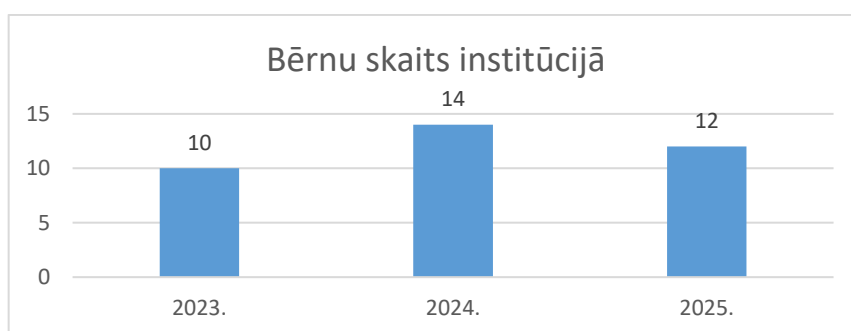
Neskatoties uz to, ka audžuģimeņu skaits mūsu novadā ir diezgan liels, tas joprojām nav pietiekams, tāpēc bāriņtiesa izmanto citu pašvaldību audžuģimeņu resursus.

Krāslavas novada teritorijā ir desmit specializētās audžuģimenes. Piecas audžuģimenes specializācijā - krīzes audžuģimenes. Krīzes audžuģimene - tā ir audžuģimene, kurai ir vismaz 3 gadu pieredze audžuģimenē ievietoto bērnu aprūpē un kura ir gatava 24 stundas diennaktī 7 dienas nedēļā jebkurā brīdī uzņemt bērnus neatkarīgi no vecuma un dzimuma, kuri tiek šķirti no ģimenes, aizbildņa vai audžuģimenes. Krīzes audžuģimenes pieejamība samazina iespēju, ka bērni krīzes situācijās varētu tikt ievietoti bērnu aprūpes iestādēs. Piecas audžuģimenes specializācijā - bērnam ar invaliditāti, kuram izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem (turpmāk – audžuģimene bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem) – audžuģimene, kurā vismaz vienam laulātajam (personai) ir vismaz 12 mēnešus ilga personīgā vai profesionālā pieredze darbā ar bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.

Audžuģimeņu trūkums ir ļoti aktuāla problēma visā Latvijā. Novecošana ir viena no problēmām, kas pastiprina audžuģimeņu trūkumu. Daudzas ģimenes, kuras jau gadiem veiksmīgi rūpējas par bērniem, sasniedz vecumu, kad vairs nevar uzņemties šādu pienākumu. Jaunākas ģimenes reti piesākas kļūt par audžuģimenēm, iespējams, baidoties no atbildības, citiem trūkst motivācijas. 2025.gadā viena ģimene tika atzīta par piemērotu audžuģimenes pienākumu veikšanai, pēc veiksmīgas apmācības programmas apguves viņai tiks piešķirts audžuģimenes statuss. 2025.gadā vienai ģimenei tika atņemts audžuģimenes statuss.

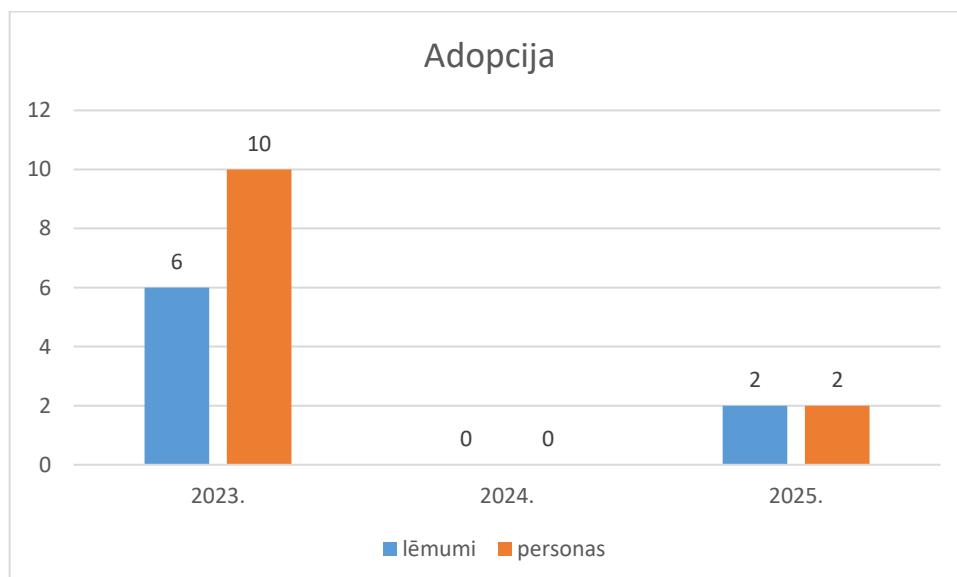
Bērnu aprūpes un rehabilitācijas institūcijā bērns atrodas līdz brīdim, kad viņam tiek nodrošināta piemērota aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē. Bāriņtiesa meklē iespējas bērna ievietošanai aizbildņa ģimenē vai audžuģimenē. Diemžēl, ir bērni, kuriem nav iespējams nodrošināt atrašanos ģimeniskā vidē - audžuģimenē vai aizbildnībā. Ir gadījumi, kad aprūpe aprūpes un rehabilitācijas institūcijā atbilst konkrētā bērna vislabākajām interesēm un individuālajām vajadzībām.

ADOPCIJA

Lai bērna attīstībai nodrošinātu ģimenisku vidi, tiek atbalstīta adopcija. Adopcijas uzdevums ir nodrošināt adoptējamiem bērniem audzināšanu ģimenē, stabilu un harmonisku dzīves vidi. Adopcijas tiesiskos pamatus Latvijā nosaka Latvijas Republikas Civillikuma 162.-176.pants. Savukārt kārtību, kādā adoptējami bērni, nosaka Ministru kabineta 2018.gada 30.oktobra noteikumi Nr.667 „Adopcijas kārtība”.

2025.gadā bāriņtiesā pieņemti 2 lēmumi, ar kuriem personas tika atzītas par adoptētājiem un par to, ka adopcija ir bērnu interesēs.

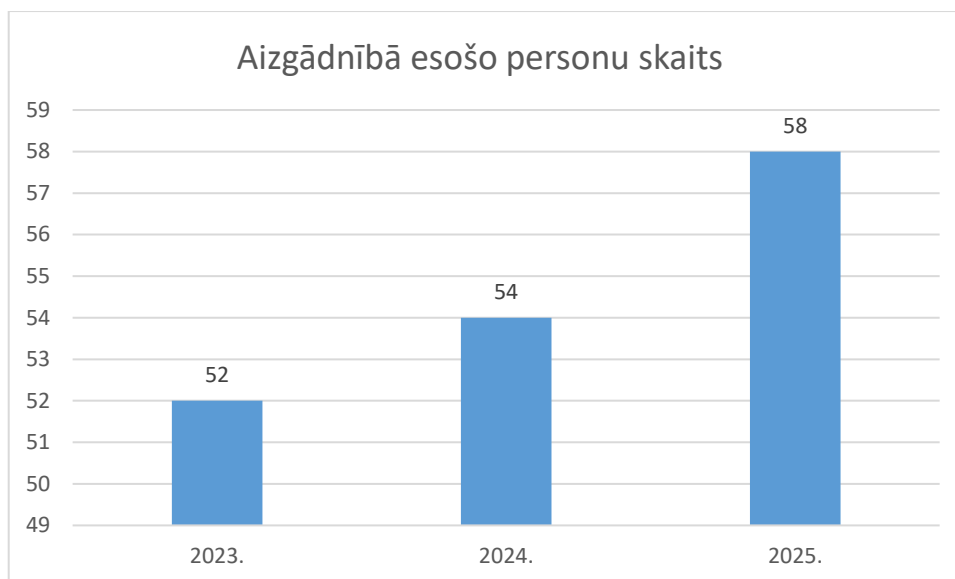
AIZGĀDNĪBA

Aizgādnībā esošie cilvēki ir pilngadīgas personas ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu. Pēc sprieduma par rīcībspējas ierobežojuma noteikšanu stāšanās likumīgā spēkā, bāriņtiesa pieņem lēmumu par aizgādņa iecelšanu. Civillikumā noteikts, ka personai, kurai ir garīga rakstura vai citi veselības traucējumi, rīcībspēju var ierobežot, ja tas nepieciešams šīs personas interesēs, un ir vienīgais veids, kā tās pasargāt. Aizgādņi, atšķirībā no aizbildņiem, nesaņem valsts pabalstus un atlīdzības no valsts budžeta. Saskaņā ar Krāslavas novada pašvaldības domes saistošiem noteikumiem Nr.2023/20 "Par pabalstu aizgādnībā esošo personu aizgādņiem Krāslavas novada pašvaldībā" aizgādņiem ir paredzēta atlīdzība par pienākumu veikšanu - 10 EUR mēnesī par katru aizgādnībā esošo personu un 5 EUR mēnesī, ja aizgādnībā esošā persona dzīvo ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai specializētajā ārstniecības iestādē personām ar garīga rakstura traucējumiem.

2025.gada 31.decembrī bāriņtiesas pārraudzībā bija 58 aizgādnībā esošās personas.

Bāriņtiesa uzrauga aizgādnībā esošo personu tiesību un interešu ievērošanu, pieprasot no aizgādņiem norēķinus, pārbaudot tos, kā arī veicot šo personu dzīves apstākļu pārbaudes. 2025.gadā ir notikušas aizgādnībā esošo personu dzīves apstākļu pārbaudes, ir saņemti norēķini.

Apkopojot datus, var secināt, ka Krāslavas novadā ir 58 personas ar ierobežotu rīcībspēju, kurām nodibināta aizgādņība. Statistikas dati liecina par to, ka katru gadu pieaug personu skaits ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa par aizgādņi var iecelt personas izraudzīto aizgādņi, aizgādnībā nododamā laulāto vai kādu no tuvākajiem radniekiem. Bāriņtiesa ir saskārusies ar problēmu aizgādņa iecelšanas jautājumā, ja personai ar ierobežotu rīcībspēju nav radnieku vai tuvu personu, kuras būtu gatavas uzņemties aizgādņa pienākumu pildīšanu.

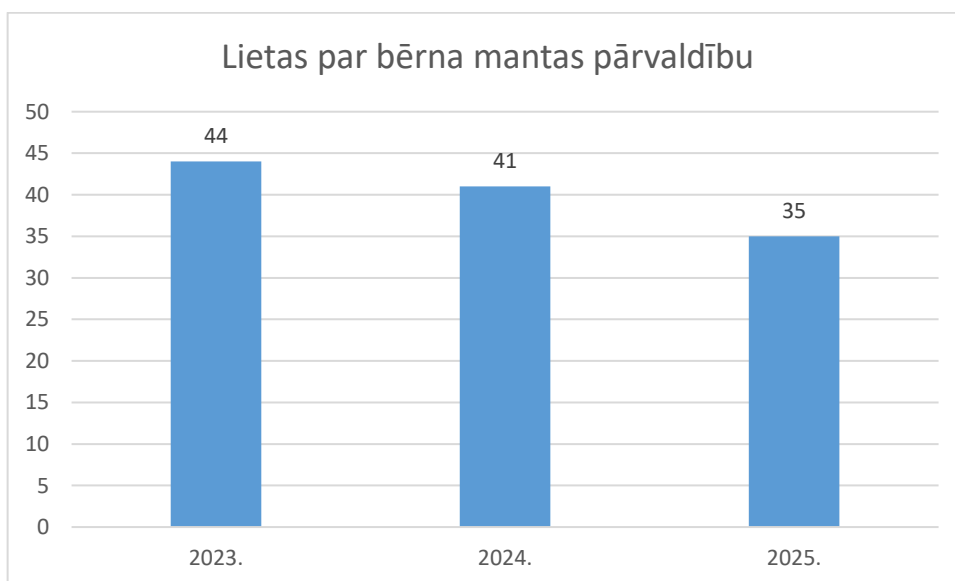
Atbilstoši Bāriņtiesu likumā noteiktajam, bāriņtiesa, saskaņā ar notāra taisīto notariālo aktu par aizgādnības nodibināšanu mantojumam, iecēļ aizgādni mantojumam, 2025.gadā ar bāriņtiesas lēmumu par aizgādni mantojumam vai prombūtnē esošas personas mantai iecelta 1 persona.

2025.gadā tika pieņemts viens lēmums, ar kuru persona tika atzīta par piemērotu aizgādņa pienākumu veikšanai.

MANTISKO INTEREŠU NODROŠINĀŠANA UN AIZSTĀVĪBA

Bāriņtiesu likuma 17.panta 1.punkts nosaka, ka bāriņtiesa aizstāv bērna vai aizgādņībā esošās personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības.

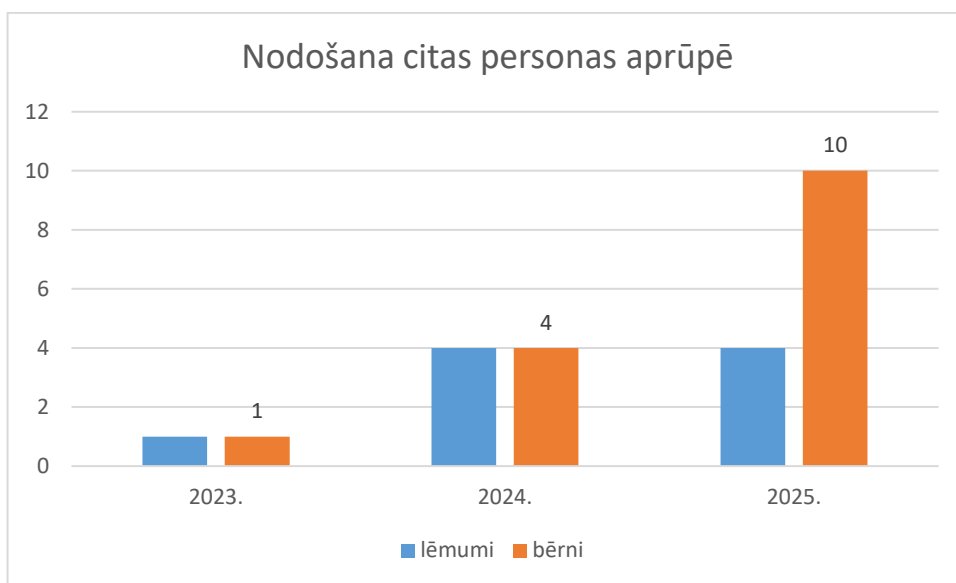
Nepilngadīgiem bērniem var piederēt manta, ko dāvinājuši, vai atstājuši mantojumā vecāki, vecvecāki vai citi radnieki. Saskaņā ar Civillikuma normām bez bāriņtiesas atļaujas vecāki bērnu vārdā nevar mantojumu, dāvinājumu pieņemt vai atraidīt, kā arī rīkoties ar bērnu mantu. Bērniem var piederēt konti bankās, nekustamie īpašumi vai vecāku atstāti mantojumi. Bāriņtiesa veic uzraudzību bērnu mantisko tiesību ievērošanā, katru gadu pieprasot no bērnu vecākiem vai aizbildņiem norēķinu par bērnu mantas pārvaldību, pārbauda norēķina pareizību, veic bērniem piederošā nekustamā īpašuma apskati. Uz 2025.gada 31.decembri bāriņtiesas pārraudzībā bija 35 aktīvās lietas par bērnu mantas pārvaldību. Šajās lietās ir pieprasītas un saņemtas likumisko aizbildņu atskaites par nepilngadīgo mantas saglabāšanu un tās sastāvu. Bāriņtiesa norēķinu pareizību pārbauda, pieprasot izziņas attiecīgajām iestādēm.

Atsaucoties uz citu bāriņtiesu lūgumiem, lai nodrošinātu bērnu vai aizgādņībā esošās personas tiesību un interešu aizstāvību, bāriņtiesa veikusi vairāku nekustamo īpašumu apskati Krāslavas novadā.

VECĀKU APRŪPĒ VAI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ IEVIETOTĀ BĒRNANODOŠANA CITAS PERSONAS APRŪPĒ

2025.gadā bāriņtiesā tika pieņemti četri tādi lēmumi, kur bāriņtiesa ir atzinusi, ka 10 bērnu nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt un viens lēmums, ar kuru atzīts, ka personai ir atbilstošas spējas pienācīgi aprūpēt bērnu viņa vecāku prombūtnes laikā.

SADARBĪBA AR TIESĀM

Bāriņtiesu likuma 50.pants paredz, ka bāriņtiesa pēc tiesas pieprasījuma sniedz atzinumus, kas nepieciešami šādos gadījumos:

- 1) saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanai;
- 2) viena vecāka atsevišķas aizgādības noteikšanai;
- 3) aizgādības tiesību atņemšanai un atjaunošanai;
- 4) paternitātes atzīšanai vai apstrīdēšanai;
- 5) citos Civilprocesa likumā paredzētajos gadījumos.

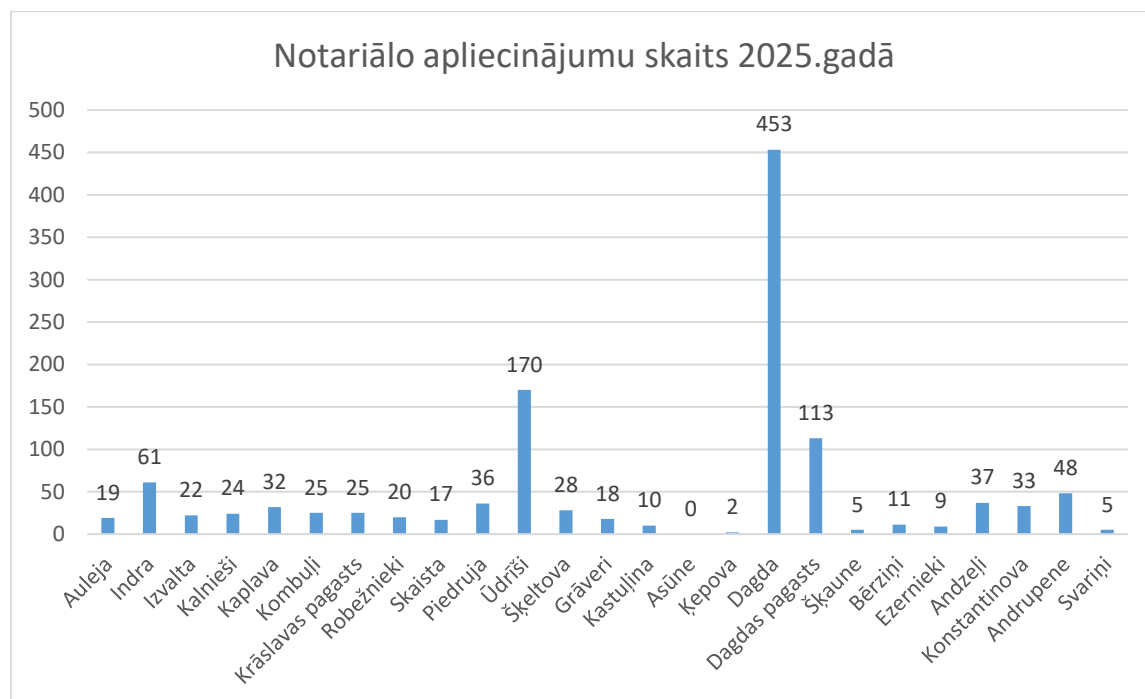
Bāriņtiesa piedalās tiesas procesos gan kā prasītājs/atbildētājs, gan kā tiesas pieaicināta iestāde viedokļa un atzinuma sniegšanai. 2025.gadā bāriņtiesa bija pārstāvēta lietās par bērnu dzīvesvietas un saskarsmes kārtības noteikšanu; atsevišķas aizgādības noteikšanu pār bērniem; vienošanās grozīšanu; par paternitātes atzīšanu; paternitātes pieņēmuma apstrīdēšanu; aizgādības tiesību atņemšanu; rīcībspējas ierobežošanu un aizgādības nodibināšanu; rīcībspējas ierobežojumu apjoma pārskatīšanu; adopcijas apstiprināšanu; medicīniskā rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu.

APLIECINĀJUMU IZDARĪŠANA

Vēl viena bāriņtiesu darbības joma – notariālo apliecinājumu izdarīšana. Krāslavas novada bāriņtiesa veic apliecinājumus Krāslavas novada pagastos deklarētajiem iedzīvotājiem. Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 61.panta otrajā daļā noteiktajam, bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam.

Statistikas dati liecina, ka apliecinājumu izdarīšana joprojām ir pieprasīts pakalpojums mūsu novada iedzīvotāju vidū.

Katru mēnesi bāriņtiesa sagatavo un iesniedz Tieslietu ministrijai statistikas pārskatu par bāriņtiesā izdarītajiem apliecinājumiem un citiem Bāriņtiesu likuma VII un VIII nodaļā norādītajiem uzdevumiem.

Pagasts	2023.gads	2024.gads	2025.gads
Auleja	23	19	19
Indra	78	38	61
Izvalta	27	36	22
Kalnieši	30	38	24
Kaplava	30	31	32
Kombuļi	24	15	25
Krāslavas pagasts	19	38	25
Robežnieki	13	38	20
Skaista	52	20	17
Piedruja	39	26	36
Ūdrīši	130	144	170
Šķeltova	39	34	28
Grāveri	26	42	18
Kastuļina	14	10	10
Asūne	9	9	0
Ķepova	6	3	2
Dagda	460	470	453
Dagdas pagasts	83	84	113
Šķaune	18	0	5
Bērziņi	23	7	11
Ezernieki	50	9	9
Andzeļi	56	54	37
Konstantinova	19	29	33
Andrupene	38	19	48
Svariņi	17	5	5

Bāriņtiesa sniedz konsultācijas un pieņem lēmumus arī citos gadījumos - vecāku domstarpību izšķiršanā bērnu audzināšanas jautājumos, lietās par ģimenes valsts pabalsta izmaksu, kā arī citus.

Bāriņtiesa sadarbojas ar Krāslavas novada domes PI "Sociālais dienests", Pašvaldības policiju, Valsts probācijas dienestu, Valsts policiju, Krāslavas novada un citu novadu izglītības iestādēm, ģimenes ārstiem, citu pašvaldību bāriņtiesām, Latgales ģimeņu atbalsta centru "Daugavpils", ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru "Plecs", Bērnu aizsardzības centru, Labklājības ministriju, Tieslietu ministriju, kā arī valsts un citu pašvaldību institūcijām.

Viena no bāriņtiesas darbības prioritātēm ir preventīvais darbs, kura mērķis ir laikus uzsākt darbu ar ģimeni, brīdināt vecākus par iespējamām sekām un tādējādi novērst situācijas, kad tiek ierosināta lieta par aizgādības tiesību pārtraukšanu bērnu vecākiem. Bāriņtiesa aicina personas uz pārrunām, veic izskaidrojošu, profilaktisku darbu. 2025.gadā bāriņtiesa ir informējusi Krāslavas novada PI "Sociālais dienests" par 14 ģimenēm (bērnu skaits ģimenēs kopā -29), kurām būtu pievēršama pastiprināta uzmanība, jo ģimenēs tika saskatītas sociālās problēmas. Papildus tika sniegtas ziņas Sociālajam dienestam par tām ģimenēm, kurām bāriņtiesā ir ierosinātas administratīvās lietas.

2025.gadā bāriņtiesas pārstāvji tika aicināti pildīt darba uzdevumus gan tiesās, gan prokuratūrā, gan policijā kā bērnu un personu ar ierobežotu rīcībspēju pārstāvji. Bija jāpiedalās dažādu grupu komisiju darbā.

Bāriņtiesa veido un uztur savu arhīvu atbilstoši Arhīva likumam, kurā glabājās pastāvīgi un īslaicīgi glabājamās lietas. Uz 2025.gada 31.decembrī pastāvīgi un ilgtermiņa glabājamo lietu skaits ir 783. 2025. gadā 3.decembrī Arhīvu inspekcija veica bāriņtiesas dokumentu un arhīva pārvaldības kārtības pārbaudi. Pārbaudes rezultātā netika konstatēti pārkāpumi bāriņtiesas dokumentu un arhīva pārvaldībā.

Bāriņtiesa katru gadu līdz 1.februārim iesniedz Bērnu aizsardzības centram ikgadējo valsts statistikas pārskatu par iepriekšējo gadu.

Dokumentu pārvaldības jomā bāriņtiesa strādā ar pašvaldības dokumentu uzskaites sistēmu NAMEJS. Saskaņā ar normatīvo regulējumu iestāde ievada datus Fizisko personu reģistrā (FPRIS), Audžuģimeņu informācijas sistēmā (AGIS), kā arī Bāriņtiesu informācijas sistēmā (BARIS).

Atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumu Nr.857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam

bērnām, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” prasībām bāriņtiesa pārskata periodā Bērnu aizsardzības centram pieprasījusi 46 bez vecāku gādības esošajiem bērniem apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai.

Pārskata periodā bāriņtiesā saņemti vairāki paziņojumi no Valsts probācijas dienesta un Ieslodzījumu vietu pārvaldes par 31 personu, kuras atrodas šo institūciju uzraudzībā un notiesātas par tīšiem vardarbīgiem noziedzīgiem nodarījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem pret dzimumneaizskaramību un tikumību. Bāriņtiesa, saņemot šādu informāciju, noskaidro, vai ģimenē kopā ar šo personu dzīvo nepilngadīgie. Ja ģimenē ir bērni, bāriņtiesa iegūst informāciju, kas raksturo bērna aprūpi ģimenē, bērna attiecības ar ģimenes locekļiem, un vērtē, vai pastāv bērnu tiesību un interešu apdraudējums kontekstā ar notiesātās personas sodāmību. Šajā sakarā bāriņtiesa piedalījies starpinstitūciju sadarbības sanāksmēs, kuru ietvaros tiek vispusīgi izpētīta un analizēta situācija saistībā ar likumpārkāpēju. Starp institūciju pārstāvjiem notiek informācijas apmaiņa.

2025.gadā bāriņtiesa, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 54.panta pirmajā daļā noteikto pienākumu iestādēm sadarboties, lai veiktu savas funkcijas un uzdevumus, pieaicinot pašvaldības un valsts iestāžu darbiniekus, organizēja arī Starpinstitūciju tikšanos.

Lai novērstu nepilnības, trūkumus un sekmētu pilnvērtīgu bērnu vai aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzības nodrošināšanu, kā arī darba kvalitātes uzlabošanai kopumā, bāriņtiesa, reizi divos gados, veic bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu paškontroli.

Bāriņtiesas darba apjoms, lietu komplicētība un darbinieku ievērojamais noslogojums, kā arī augstais emocionālās spriedzes līmenis, augstās amata prasības bāriņtiesas darbiniekiem veicinājis kadru mainību. Tā 2025.gadā darba tiesiskās attiecības bāriņtiesā izbeigtas ar 1 darbinieku. Atrast citu amata prasībām atbilstošu darbinieku bijis apgrūtināši, pirmais izsludinātais amata konkurss beidzās bez rezultāta, nācās izsludināt atkārtoti, līdz ar to līdz gada beigām bāriņtiesā bija 1 brīva štata vieta.

SECINĀJUMI UN MĒRĶI TURPMĀKAI DARBĪBAI

Bāriņtiesas darba uzdevumi un sarežģītības līmenis ar katru gadu pieaug, attīstās nepieciešamība izmantot vairākas obligātās datu sistēmas, kas kopumā palielina darba apjomu. Bāriņtiesas darbiniekiem nākas strādāt ārpus darba laika, tas rada stresu un izdegšanu.

Bāriņtiesas darbiniekiem bieži ir saskarsme ar Latvijas mēroga pastāvošajām problēmām, piemēram, audžuģimeņu trūkums, ģimeņu ekonomiskās problēmas, alkoholisms un narkomānija. Bāriņtiesas darbinieku darbs ir saistīts ar dažādiem augstiem riskiem, tas ir, bioloģiskie riski apsekojot ģimenes, agresīvi klienti, izdegšana u.c.

Bāriņtiesa pēdējo trīs gadu laikā strādā centralizēti, nepieciešamības gadījumā nodrošinot klientu pieņemšanu arī novada pagastos. Lai gan bāriņtiesai ir nodrošinātas jaunas telpas un atbilstoša darba vide, pastāv nepieciešamība pēc atsevišķām telpām tikšanās ar bērniem organizēšanai. Atsevišķas telpas ir nepieciešamas tikšanās organizēšanai ar adoptētājiem un bērnu vecākiem, kuriem pārtrauktas aizgādības tiesības. Telpām jābūt iekārtotām tā, lai nodrošinātu bērniem emocionāli un fiziski komfortablu, drošu un vecumam atbilstošu vidi. Pašlaik tikšanās notiek darba kabinetos vai sēžu zālē, kur vide nav bērniem pielāgota un nenodrošina pietiekamu emocionālo komfortu un brīvu komunikāciju.

Bāriņtiesai vienmēr ir bijusi laba sadarbība ar pašvaldību. Pašvaldība ir atsaucīga, un pastāv cerība, ka ar laiku minētā vajadzība tiks nodrošināta.

Kopumā bāriņtiesas darbība ir nozīmīga bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību nodrošināšanā, taču tai nepieciešami uzlabojumi, lai tā būtu efektīvāka, pieejamāka un caurspīdīgāka sabiedrībai.

Mērķi turpmākai darbībai:

- turpināt pilnveidot iekšējos procesus, lai lēmumi tiktu pieņemti ātrāk un efektīvāk, vienlaikus nodrošinot to kvalitāti;
- veicināt ciešāku sadarbību ar citām institūcijām un organizācijām, lai nodrošinātu visaptverošu atbalstu bērniem un ģimenēm;
- izglītēt sabiedrību par bērnu tiesībām, aizbildnības un audžuģimeņu nozīmi, kā arī bāriņtiesas lomu un tās funkcijām.

Krāslavas novada bāriņtiesas priekšsēdētāja

I.Bidzāne